

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului :

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia“, sec. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

In pragul noului an școlar.

Puțin timp numai, și modestele sale de învățământ ale școlilor noastre populare se vor umple din nou cu copiii poporului, cari aleargă să-și cultiveze spiritul și inima. Aproape pretutindeni, unde poporul a avut și are conducători harnici, a ajuns la cunoștință despre însemnătatea cea mare a școlii românești și din multe părți putem aduce pilde, cari dovedesc, că poporul e gata să aducă jertfe tot mai mari pentru școală, numai să-i poată păstra acesteia neștirbit caracterul ei românesc. O pildă vie ne este în privința aceasta comuna Seliște, (l. Sibiu) Pentru școala din comuna aceasta, unde sunt 815 elevi și eleve, cari frecventează școala, și 11 puteri didactice, au început să doneze creștini convinși despre însemnătatea școlii încă începând cu anul 1835 sume mai mari și mai mici, cari laolaltă fac zeci de mii de coroane. Numai anul acesta au hotărât Seliștenii să mai dea 48000 cor. pentru adaptarea din nou a edificiului școlar.

Pilde de felul acesta am putea cita încă multe și dela comune mai mici și mai sărace. Și nu e mirare, că părintele luminat e pururea gata a jertfi pentru luminarea copiilor și pentru susținerea școlii lui confesionale totul.

În anii din urmă au început și pe la noi în unele comune să se întemeieze școli de stat la cererea poporului, nu destul de luminat, care crezând, că va pute scăpa de cheltuelile împreunate cu susținerea școlii confesionale s'a gră-

bit să primească darul, imbiat nu din dragoste cătră el. Ce isprăvuri face o astfel de școală ne arată foarte bine un caz, pe care-l povestește un om de ai noștri în »Libertatea« din Orăștie.

În vara anului 1897 călătoria profesorului francez Cremausel printre Români, ca să-i studieze. Tovarș de călătorie i-a fost pe alocurea și scriitorul celor spuse în »Libertatea«. El zice :

»Interesante lucruri am aflat în comuna Bărsău. Acî statul a deschis deja acum 30 de ani școală de stat, cu limba de propunere numai ungurească. Și a deschis-o pe picior mare, cu 3 puteri didactice: doi învățatori și o învățătoare. Înaintând cu trăsura prin sat, dam pe uliță de grupe de copii de școală. În repetite locuri ne am oprit și am întrebat pe câte un copil: Umblă la școală? — Umblu. — De câți ani? — De trei. — Știi ceti? — Știu așa cam rău. — Dar ungurește ști vorbi? — Ba nu știu. — Dar știu la voi mulți copii ungurește? — Ba nu știe nime, că nu pricep ce spune dascălul în școală.

Un copil a dat însă de minciună pe soții și colegii sei.

— Umblați voi copii la școală? — Umblăm. — Ce școală aveți voi aici? — Ungurească. — D'apoi ungurește știți? — Mă rog nu știm, — dar' unul mai dinapoi :

— Eu mă rog știu.

— Știi?

— Știu.

— Bine, zic eu, ca să văd și eu că știți, o să te întreb ceva ungurește. Și i-am pus cea mai simplă întrebare ce o pune învățatorul școlarii :

— Hogy hivnak tégedet?

Copilul se uită înholbat la mine. Nici un răspuns.

— Mi a neved?

Copilul bătă. »Ei iacă, îi zic atunci dlui Cremausel, cât de bine știe ungurește, i-am pus cea mai simplă întrebare ce i-o pune învățatorul, că: cum te cheamă...

— Doda Iuon mă cheamă, mă rog! se grăbi copilul a-mi da răspunsul.

— Da, da, acum văd că-mi spui, dacă te-am întrebat românește!

A ris și Francesul, am ris și eu, au ris și oamenii ce se adunaseră în jurul nostru, de înțelepciunea copilului și de »rezultatul« ce-l arata școala de stat la fiii poporului.

Plecând, eacă un țeran mai spălat, mai cu înfățișare, să ia pe urma noastră. Mergea la câmp, la lucru. L-am așezat. El a dat bucuros în vorbă cu noi. Era tocmă cantorul bisericesc.

— Și nu știu nici copiii mai mari ungurește la d-voastră?

— Nu, dle, căci și dacă prind 2—3 vorbe în școală, cum ies din ea, le uită îndată, alergând după vite, ba nu mai știu nici ceti nici scrie.

— Iacă, zic eu Francesului, folosul școlii cu limbă străină, în mijlocul poporului. După 30 de ani de muncă, nici un rezultat!

— Și câți dascăli ține statul aci?

— Acum numai unu. A început cu 3, doi învățatori și o învățătoare. Peste câțiva ani ne-am trezit că dascălița ni-se duce și nu mai vine alta în locul ei, peste alți câțiva ani s'a dus și unul din dascăli și acum e numai tot unul, de mulți ani, și și acela ca vai de el. Nu învață copiii nimic dela el.

FOIȚA.

Un Pipăruș modern.

— Parodie. —

(Urmare și fine).

Se școală Chim încetitor,

Nu cumva grația-i să-și strice.

Bălaurul atunci îi zice :

»Eu pot, vezi bine, rău să-ți fac

În șapte sute de privințe, —

Dar' vezi tu! buna mea voință

Te lasă 'n pace! Mergi pe plac!

Dar' stăi, mă rog! De cunoștință,

Să-mi dai o pipă de tăbac!

O pipă numai, că adică,

N'am timp să merg pe la trafică!

Cotor câștigă 'neurajări;

El caută 'n pungă, zice 'n pripă:

»Zău, zău! Că n'am tăbac de pipă,

Dar' am mai mândru de țigări.—.

Și atunci iute, precăt poate,

Achim își face mâna drob,

Și-un pumn de »magyarfinom« scoate

Și-apoi hârțifi »Houblon« și »Job«.

Bălaurul îi mulțumește.

Achim Cotor la drum pornește

Și Dunărea pe pod trecând,

Ajunge chiar în Țeara-verde.

De-aici apoi fâlos pășind

Pe căi de-aramă, el se perde,

Pe-un drum făcut de meșter faur:

Așa sclipie, gândea că-i aur!

Cu rostopein în ploșca plină,

Se duce 'n țeara cea străină

Și-ajunge chiar la Cărc Ciolan.

Savinca lui? Aman, aman!

Savinca-i astăzi gospodină,

Să 'nvêrte numai pe-un picior

Și nu gândește la Cotor!

Sărac Achim! Multe pățește

Cercând odorul prăpădit:

Dar' vai, odorul se ferește

De Chim! Pe loc cum a zărit

Savinca pe Cotor în casă,

Ochește lui Ciolan rîzînd

Și — Doamne lucru fără rînd! —

Ciolan se școală dela masă

Și zice: »Servus! Frate-Achim!

Poftim la masă-ne, poftim!

Savinca hei: Auzi mătușe?

Ean fă-te tu de cătră ușe!—«

Achim Cotor pricepe sfatul!

El svirle ploșca la amar,

Ia ușa 'n cap să fugă, — dar'

Pe uși Savinca-a pus lăcătul!

Achim e 'n pârueală ear'!

Oh, mare Doamne fie-ți milă!

Hămbar și laiță, sucitor

Și lemne, cute, clește, pilă,

Și blide, linguri, podișor

Și cofă, fuse, răschitor

Și fer de pluguri și cobilă

Și — toate 'n capul lui Cotor!

Și pumni și palmi și trântitură,

Prăjii parechi după parechi,

Și-l trag de pîr și de urechi

Francezul clătina din cap de această batjocură ce se face cu învățământul popular, chiar din partea guvernului țării.

— Dar' mai rău e aceea, mă rog la d'voastră, — urmă cantorul, — că eată oiu muri mâne-poimâne, și n'o mai avè satul nostru nici măcar cantor în strană la biserică! Că copiii și feciorii de acum nu mai știu nimic, nici ungu-rește, dar' nici românește! Când eram eu junășan, și aveam școala noastră românească în sat, totdeauna eram câte 10—15 flăcăi la strană și cântam cu cantorii și spuneam apostolul și știam ceii, — de când e școală ungurească s'a pustiit toată știința, copiii nu mai vin la strană, că nu cunosc scrisoarea românească, și azi s'ntem mai proști și decum eram în vremile bătrâne...

Acesta e rezultatul învățării în limbă străină. De aceea pretutindeni, unde e cât de câtă pricepere pentru însemnătatea învățământului în limba maternă și pentru creșterea în spiritul românesc, Românii vor stărui și vor jertfi totul pentru de a-și păstra școalele lor naționale.

SLOVACII LA CONGRESUL STUDENTESC. Ziarele din Pesta anunță, că studenții academici slovaci s'au înscris de membrii la „Corda Fratres” și au cerut dela presidiul secției maghiare, care face aranjamentul congresului, să le dea bilete de membru, ca la membrii secției slovace independenți. Presidiul secției maghiare a denegat cererea, provocându-ss la legea de naționalitate, care nu recunoaște decât o națiune unitară ungară.

Față de aceasta volnicie, studenții slovaci au decis să-și reclame drepturile în congres.

Numai teatru maghiar! Széll trebuie c'a făcut concesii însemnate în privința pactului, așa că-și teme pelea din partea Kossuthiștilor, altminteri nu ne putem esplica noul ucaz, care în con-

trazicere vedită cu legea despre naționalități, oprește începând cu 1 Ian. 1904 reprezentațiunii teatrale germane în comunele din Ungaria. În iradeaua maghiară se fac atente reprezentanțele orăgenești, că dela 1 Ian. 1904 încolo nu se vor mai da concesii pentru reprezentațiunii în limba germană. Teatre germane se mai află în Pressburg, Oedenburg, Sibiu și Brașov.

Recunoștință bulgară! La manevrele din pasul Șipca vor participa 61 generali și coloneli ruși. Au mai fost invitați Lambsdorff, Hilcow, Galizin, Pobiedonosceff, Nelidoff, Ciarricoff, pres. societății slave de binefacere ș. a. **România nu va fi invitată, o nouă dovadă de nerecunoștința Bulgarilor, cari au putut fi liberați numai după-ce armata română a venit în ajutorul celei rusești, care se decimase în fața Plevnei.**

Goana contra Polonilor. Wrobel, redactorul unei foi polone, care a luat o poziție hotărâtă contra brutalităților guvernului prusiac, a fost pus sub acuză pentru așifare, comisă prin o colecțiune de cântări naționale polone.

De-ale pactului. „Münchener Allg. Zeitung” vorbind despre pact scris, că soarta pactului trebuie să se decidă până în 10 Sept, de oare-ce atunci se încep marile manevre de toamnă și Monarchul nostru dorește, ca până atunci să se termine toate afacerile de stat curente.

Dacă până la 10 Sept. tratativele vor fi fără rezultat, ziarul amintit zice, că o crasă ministerială în ambele părți ale monarhiei este inevitabilă.

Intrucât s'nt esacte aceste informații, se va vedea în curând.

Urmările persecuției. În urma încercărilor de rusificare a Finlandezilor, numărul emigranților finlandezi sporește mereu. Anul acesta au emigrat cu o mie mai mulți, ca anul trecut. Partea cea mai mare a Finlandezilor emigrează în Statele-Unite, unde se află până acum la 250 mii.

Ear' ce gândia, boieri, cinstiți,
Puteți chiar singuri să gândiți!

Ce-a fost de-aicea mai departe,
Nu-i lipsă să mai scriu în carte,
Că ori și cine poate ști,
Că biet Achim nu-și găsia locul
Și blăstēmând mereu norocul,
Trăia — cum emei va mai trăi?
El n'a voit de-atunci să știe
De popi și de căsătorie,
Și nu credea, iubiții mei,
În sfinți, în drumuri și femei!
El a trăit tot singur, tare
Și verde ca un bolovan,
Și n'a murit de mult: imi pare,
Că 'n holera de-acum un an
Muri în Blaj un biet sorman,
Și tot mă muștră și azi dorul,
Că el a fost Achim Cotorul!

Incetarea partidului ugronist. „Ellenzék” din Cluj, al cărui șef-redactor este Bartha Miklós, de partidul ugronist, declară, că partidul acesta a încetat de a mai exista. Șeful partidului, Ugron, azi nu mai aparține nici unui partid, car' unii din membri au reîntrat în partidul kossuthist, alții au rămas afară de partid.

„Brasó”. În ședința ultimă a reprezentanței orașului Brașov a comunicat ajutorul de primar ucazul lui Széll, care oprește pe viitor folosirea numirilor „Kronstadt” și „Brașov” în oficii. Ajutorul de primar n'a conceput dezbateri în ședința. Situația a salvat-o profesorul Dr. Eugen Lassel, care într'o interpelație plină de avânt național adresată primarului l'a întrebat, dacă va grijă, ca în folosirea numelui „official” să nu se facă abuzuri. Ajutorul de primar a dat un răspuns mulțumitor, care a fost luat la cunoștință.

Țiganii corturari. Comitatele cer pe rând regularea pe cale legislativă a chestiei țigănești. Mai de nou s'a înaintat la dietă o petiție în aceasta afacere din comitatul Sibiu. În ministerul de interne se va ține în luna Sept. anchetă în aceasta afacere, pe baza căreia ministerul de interne va prezenta dietei un proiect de lege pentru așezarea stabilă a Țiganilor corturari.

N'ar fi oare bine să-i așeze în Sécuime, să se facă Sécui din ei?

Conferența internațională de pace nu va fi convocată anul acesta, după-cum a încunoștințat presidentul grupului austriac pe secretarul celui ungar. Causa ar fi, că s'au anunțat prea mulți participanți, așa că n'ar fi posibilă încuarterarea lor. Motivul adevărat e, după „Pol. Korr.”, teama, că din partea membrilor austriaci se vor pune la ordinea zilei și raporturile interne austriace.

Deșteptarea Șvabilor. Încercările ridicole de-a înăbuși începuturile de deșteptare națională a Șvabilor din Bănat amenință să aibă un efect cu totul neașteptat de cărdăgia șovinistă. „Deutsche Wochenschrift” publică scrisoarea unui Șvab din împrejurimile Budapestei, care, după-ee numește pe Herzeg Ferencz „cel mai miserabil dintre miserabilii de renegați”, constată, că dela Gran până la Pesta locuiesc peste 100 000 Germani, conscriși toți ca Maghiari, dar' acum redeșteptați din amorțală în urma staticării școalelor lor și a ștergerii limbei germane. Indignațiunea și inflăcărarea națională între Șvabi e așa de mare, încât nu s'ar fi așteptat la așa ceva. Și nu numai în sate, ci și în Buda, apoi în comitatul Albei-regale, cu un cuvânt pretutindinea au început să se miște Șvabii, priviți până acum ca elementul cel mai ușor de contopit în nația maghiaro jidană.

Germanii contra Polonilor. Din Berlin se anunță, că șeful districtului Pozen a interzis aranjarea sərbărilor, cari servesc scopuri naționale polone și totodată a dispus confiscarea banilor, adunați pentru condamnării din Wreschen.

Și-l bat cu mătură peste gură,
Și-n fel și-n formă mi-l întind
Și-l ciucioră și-l trag și-l pișcă,
Prin pěr îi găuresc morișcă,
De nas cu clește roși îl prind
Și-l opăresc și-l bat ca napul,
Și-i sparg cu laboșele capul!
Achim mai dă cât dă din mâni:
Dar' ce-i o vulpe printre câni?
Sub pat s'ascunde, pe sub masă,
Dar' Căre Ciolan pardon nu-i lasă,
Ear' ea? Savinca nu stătea
Pe loc, ea lovituri împarte
Cu foarfeci, sită, ce-i cădea
La mână haid! zup, zup! dădes,
Vitează cât un Bonaparte!
Al dracului! Cotor era
Aproape mort, de el e gata!
Sdrobit și lat cum e lopata,
Și nu mai poate nici răbda.
El sare pe fereastră 'n drum
Și haid, la drum! Fugia ca vântul,
Gândiai că-i pare strîmt pământul!
Acum era la el, acum!

DIN LUME.

Peninsula-Balcanică.

După-cum se scrie din Sofia, banda de revoluționari făcută prizonieră de guvernul bulgar a fost organizată de Tonceff, vicepresidentul comitetului macedonean. Plecarea ei a fost tratată de câțiva membri siliți cu forța să se înroleze în armata bulgară.

Călătoria regelui Victor Emanuel.

Regele Italiei, în drumul său spre Berlin, a sosit în Göschenen în 26 l. c., și a fost primit de o deputațiune a consiliului federal. Întâlnirea suveranului cu reprezentanții Elveției a fost foarte cordială.

A urmat apoi un prânz în onoarea regelui Victor Emanuel, la care s'au ridicat toasturi foarte călduroase.

În 27 a sosit în Potsdam, unde a fost primit de împăratul Wilhelm, principele de coroană, cancelarul Bülow, generalul Waldersee și alte notabilități. Primirea a fost foarte călduroasă. Seara s'a dat un banchet.

În 28 s'a prezentat la regele corpul diplomatic.

Burii.

Generalii Botha, De Wett și Delarey publică o declarațiune, în care protestează contra rapoartelor publicate de foi engleze, unde se susține, că între ei și Krüger ar exista diferențe de păreri. Între generali și Dr. Krüger și Dr. Leyds este și a fost totdeauna o armonie completă.

În ședința ultimă a congresului limbistic și poporal neerlandez a apărut fără veste și fostul secretar de stat al Transvaalului, care a fost primit cu aplauze. El a declarat, că lui Milner nu-i va succeda nici-când se stîrpească limba olandeză din Africa-de-sud. A comunicat, că Englezii au devastat și ars 50.000 de curți și biserici. Cruzimile comise nu le va uita nici-când și cât va trăi va cere blăstămii lui D-zeu asupra Angliei. Ultimele cuvinte le-a ascultat congresul stînd în picioare.

Știri mărunte.

În Stry (Cislaitania) a fost prins inginerul Zalewski, fiindcă a făcut desemnuri despre fortificațiuni.

Milner a impus pe fiecare indigen din Colonia Cap majorean cu o dare de 50 lei.

»Italia« scrie, că ministrul italian de război va prezenta camerelor un proiect de lege, prin care se se introducea serviciul militar de doi ani.

SCRISORI.

Instalare de protopop.

Cluj, în 29 Aug. n. 1902.

Festivitățile instalării d-nului Dr. Elie Dăianu, nou numitul protopop al tractului Cluj, a decurs în cea mai deplină ordine și armonie și conform programului deja înainte precizat.

Începutul sărbătorilor a fost în Blaj, unde un comitet compus din inteligență,

măseriași și alți credincioși a predat noului protopop brâul roșu, procurat de »Reuniunea sodalilor români din Cluj«.

Noul protopop consideră darul acesta — pe care îl învinge numai decât — ca inelul de logodnă ce mireasa lui — parochia Clujului — îl trimite ca semn al dragostei și al devotamentului. Declară că se va nișul din toate forțele sale ca să se învrednicească tot mai mult de aceasta dragoste și alipire și să poarte acest semn onorific curat, nepătat, spre cinstea bisericii și a credincioșilor, cari 'i-l-au dat.

Dela Blaj au plecat înspre Cluj. Interesantă și mișcătoare scenă a fost la Apahida, când noul protopop făcând cunoștință cu tatăl preotului din Apahida, care e un venerabil jăran din părțile acestea, 'i-a prezentat și el pe tatăl său tot jăran, astfel încât ambii părinți cu lacrimi în ochi s'au felicitat pentru fericirea ce 'i-a ajuns, văzându-'și fiii la o așa treaptă frumoasă în viața noastră bisericească.

Intr'un nesfârșit convoiu de trăsură comisarul consistorial, noul protopop și numărul și dinstinsul public inteligent venit spre întîmpinare au pornit spre Cluj.

A doua zi dimineața pe la orele 8 curtea bisericii împodobită frumos cu girlande era plină de public.

Serviciul divin s'a început la orele 9. Comisarul consistorial și noul protopop au fost invitați prin o delegațiune condusă de dl Dr. Aurel Isacu, care în clasice cuvinte a rugat în numele credincioșilor pe rev. d. G. Pop să săvîrșească actul instalării.

A celebrat rev. domn canonic Gavril Pop, comisar metropolitan, asistat de noul protopop Dr. Elie Dăianu, de fostul ad. prot. Stef. Roșian, de preotul Augustin Ciurgiu și diaconul V. Moldovan. Răspunsurile liturgice au fost executate de un cor excelent improvizat de preoți, clerici și învățători sub conducerea excelentului cântăreț N. Ionaș din Blaj.

După citirea sf. evanghelii rev. canonic și comisar metr. Gavril Pop prin o vorbire de o frumusețe deosebită, a predat noului protopop cheile și toate cărțile liturgice.

După cuvîntarea întreruptă de aclamațiuni a delegatului metropolitan, noul protopop 'și-a rostit de pe amvon frumusețe.

Cuvîntarea frumoasă oratorul 'și-o încheie într'o pătrunzătoare rugăciune, la care invită pe toți iubiiți săi credincioși, să se roage împreună.

Dela biserică noul protopop însoțit de mult iubitul Badea George, venerabilul vicepreședinte al comitetului național român, care 'și-a amînat călătoria sa la Karlsbad, numai ca să participe la această impunătoare sărbătoare, de doamna și domnul Francisc Hossu Longin și Dr. Alexandru Hossu Longin din Deva, apoi de fruntașii Clujeni, de preoțimea din tract, de tinerimea universitară și de poporul credincios, a trecut la hotelul »New-York« unde își are locuința provizorie.

La banchet s'au ținut mai multe toasturi. Adm. protop. al Clujului, dl St. Roșianu, a închinat în sănătatea Excelenței Sale, preabunului și mult iubitelui nostru arhiepiscop și metropolitan Dr. Victor Mihályi.

Urările de »să trăească« nu mai încetau. Al doilea toast 'l-a ridicat Dr. Aurel Isac, pentru noul protopop Dr. Elie Dăianu.

Cel mai mișcător toast a fost cel al iubitelui Badea George.

Pe la orele 5 p. m. masa s'a descompus și la propunerea dlui St. Roșianu o mare parte din cei prezenți în frunte cu dl Dr. Elie Dăianu au plecat cu trăsurile la Feneșul-săseșco, unde s'a celebrat sfîntirea frumoasei și impunătoare școli, edificată de curînd în timp atât de scurt, grație harnicului și zelului preot Emil Pop, a vrednicului învățător Ioachim Pop și a bravilor poporeni, cari n'au cruțat jertfă și muncă, pentru-ca să ridice culturii românești un local corespunzător tuturor cerințelor moderne. Escursionistii au fost apoi oaspeți la casa dlui preot E. Pop.

Cu aceasta s'a terminat sărbătoarea instalare a noului protopop.

Serate de-ale meseriașilor români.

Cum »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« nestrămătată hotărîre a luat de a ține în fiecare lună o așa zișă ședință literară — aceste ședințe s'au urmat și în lunile de vară. Joi, la 28 August c. n. am asistat la a 8-a ședință. Cu toată ziua de sărbătoare (ziua Sf. Mării) și cu tot năduful din acea zi — ședința a fost bine cercetată. Ședința a condus o presidentul reuniunii, domnul Victor Tordășianu.

Din procesele verbale ale ședințelor administrative cetite de notarul Ioan Apolzan, s'a remarcat stăruința comitetului în afacerea expozițiilor, ce se vor aranja în luna Octombrie. Apelurile emanate în această cauză au pus în mișcare pe toți cei buni ai noștri. Bănoile noastre, comunele noastre, diferitele reuniuni de femei de prin comune, ear' unde asemenea așezăminte lipsesc, femeile fruntașe, grupate în jurul celei mai cu vază, reuniunile de meseriași, cu un cuvînt toți și toate, lucrează din război la realizarea expoziției, ce chemată este a arăta în strălucită lumină produsul armonice conlucrării a meseriașului cu a economului nostru sub cărmuirea și ocrotirea inteligenței noastre.

În ce privește însăși ședința literară ea a decurs precum urmează:

Sodalul croitor Nicolae Neagoe cu o calmitate rară și cu frumoasă accentuare și observînd cu toată strictețea interpunțiunea — ne predă »Rugămintea din urmă«, de G. Coșbuc; harnicul sodal măsar Iacob Cărătuș a declamat apoi poesia »La ea«, de Ioniță Bădescu. Părți alese din »Ruga dela Chiseteu«, de Iosif Vulcan ne-a citit bibliotecarul Nicolae Bratu și aceasta cu scop de a ne împrieteni de pe acum cu această piesă, ce probabil se va reprezenta de trupa noastră de diletanți din privilegiul expoziției. Studentul Leonte Muntean, nepotul dlui loc. colonel Paul Muntean și bun prieten al clasei noastre de mijloc, ne-a predat cu mult haz și pricepere anecdota »Țiganul cu căldarea«, de T. Speranță. Bunul cântăreț dl Nicolae Rusu, sodal pantofar, ne-a delectat cân-

tându-ne romanța »Cât de frumoasă«, prin ce ne-a dovedit, că este în deplină stăpânire pe vocea-i melodioasă și plăcută. Ca să nu se dea uitării nici frumoasa descriere a dlui Valeriu Magdu, paroh în Ecica română, descriere ce a însoțit cele 29 lucruri de mână, trimisă pentru expoziție de femeile țerance de acolo — notarul I. Apolzan a citit-o în întregime. Dl Nicolae Neagoe, urcând pentru a 2-a oră tribuna, a declamat frumos poesia »Ce fericiți am fi împreună«, de Vlahuță. Ultimul punct al secretei l-a avut dl Teodor Libeg, învățător în Șoimușul-român, protopresbiteratul M.-Oșorheiului, bine cunoscut nouă de pe timpul petrecerii sale în Sibiu, ca elev pedagog al institutului »Andreian«, pe când coopera la aproape toate ședințele literare ale reuniunii. De astădată d-sa ne-a delectat cu două anecdote de Speranță, prin cari ne-a ținut în veselă și bună dispoziție.

Presidentul reuniunii în cele din urmă atrăgând din nou atențiunea membrilor reuniunii și a damelor din cor asupra apropierii expoziției, îi roagă ca tot timpul disponibil din săptămânile următoare să-l sacrifice reuniunii, ca astfel să ne mai arătăm odată hărnicia și desțepțaciunea.

„Testă“.

Peregrinaj la mănăstirea — Hodoș-Bodrog.

Biserica mamă ne-a păstrat în vremuri grele limba și legea părinților noștri. Numai în sinul ei află adevărata mângâiere creștinul, al cărui suflet zdrobit de greutatea vremurilor și a cereștilor de acum, caută alinarea suferințelor sale.

Și câtă ușurință și fericire simte sufletul creștinului împăcat cu D zeu.

Sunt abia vre-o câțiva ani, de când preoții și învățătorii neamului conduc pe credincioșii lor la sfânta mănăstire H.-Bodrog, spre a se ruga preacuratei fecioare Maria »cea întru rugăciuni neadormită și întru folosință nădejdea cea neșchimbată«, și eată-ne ajunși la țintă, de a abate poporul dela datina păgubitoare, de a merge la străine locuri și de a-i întări și mai mult în credință, prin pilda de mare pietate a numeroșilor creștini.

Cei dintâi sosiți în mănăstire au fost credincioșii dela B. Comloș, conduși de învățătorul Iuliu Vuia. Erau precum ni-s'a spus la 300, corul de băieți, bărbați și mulțimea femeilor. Înainte ducea un băiat crucea îmbrăcat în stihar, ear' 2 fete în alb și despărțite duceau praporii la cari atârnav 3 pantlici mari de mătășă donate de: Elena și Dămian Pungulescu și de Ana Bugaru și fii Ioan și Valerie. A urmat un băiat cu o frumoasă cunună, care o au adus femeile pe mormântul fericitului episcop Goldiș, două fete țineau de capetele pantlicei mari de mătășă neagră, pe care era scris Preasfinției sale episcopului Iosif. Femeile din B.-Comloș.

După Comloșeni au sosit Sân-Miclăușenii-mari, cu învățătorul Antoniu Minișan, apoi Cenăzenii cu învățătorul Irimie Bozian, credincioșii din Nereu, cei din Macea cu învățătorul Ioan Bojoc, cei din Micelaca cu preotul Ioan Morariu

și învățătorul Savu Mihuța, cei din Alios cu preotul N. Tuera și învățătorul Toma Muntean, cei din Cherechiu în frunte cu preotul Alexandru Muntean al lui Vasilie și învățătorului Teodor Laza, cei din Cheșințu cu preotul E. Mota și învățătorul Moisă Popa, cei din Cerneghiaz cu învățătorul Pavel Sudaie, cei din Chinez cu învățătorul A. Sandu, apoi credincioșii din Curticiu, Socodor, Siolău, Măscă, Galsa cu inv. Groșoreanu, Nădab, Biohi-Giula, Giula-Varsand, ș. a. La »Schimbarea la față« s'au dus și locuitorii din Abrud conduși de vrednicul preot din Abrud sat, Iosif Gomboș.

Pe toți — cari au înștiințat — i-au întâmpinat cu drag Prea cuviosul archimandrit Augustin Hamsea, ținându-le tuturor vorbiri bine potrivite.

La 7 ore s'a început utrenia, apoi rugăciuni pentru bolnavi, mărturisirea păcatelor, maslu, sf. liturgie, — când a cântat corul de băieți al învățătorului Iuliu Vuia din B.-Comloș și când s'au cuminecat toți cari și-au mărturisit păcatele. După sf. liturgie s'a făcut parastas de B.-Comloșeni la mormântul fericitului episcop Goldiș, care e înmormântat în curtea mănăstirii. A servit Prea cuv. Sa Augustin Hamsea, Archip Muntean și Teofil Seculuciu, răspunsurile le-a cântat corul de băieți al învățătorului Vuia din B.-Comloș.

La sfârșitul parastasului Preacuv. Sa archimandritul Augustin Hamsea a ținut o vorbire, laudând poporul din B.-Comloș, care a arătat și acum, că și iubește biserica și cinstește pe mai marii sei.

Câți credincioși au trecut pe lângă movilița de pământ și crucea mică de fer, fără să știe a cui este; parastasul făcut de B.-Comloșeni a spus tuturor, că acolo odihnește arhiepiscopul de odinioară al bisericii.

Seara s'a slugit vecernia și utrenia, făcându-se priveghere și incunjurând sf. mănăstire.

Era ceva mișcător și jalnic să vezi sutele de lumini, apoi grămezi, grămezi de fete, femei, prunci și bărbați, cari cântau, care de care mai jalnic și mai mișcător.

Trecuse miezul nopții, când obosit de drumul depărtat, am plecat spre chilie și un somn lin m'a cuprins și adormisem cu cântările duioase ale mulțimii de coruri de fete și bărbați.

La orele 9 a. m. s'a slugit sub cort, în mijlocul curții, sf. liturgie de către Preacuv. Sa archimandritul Hamsea asistat de călugării și preoții prezenți. Răspunsurile le-au executat, perondat, corurile întrunite.

La sfârșitul sf. liturgii archimandritul Hamsea a ținut o frumoasă cuvântare credincioșilor adunați. După aceea a urmat prânzul dat de sf. mănăstire și apoi au plecat toți spre ale lor.

Este de dorit, ca cei chemați să iee măsuri pentru lărgirea sf. locaș, pentru zidirea unui șopron, sub care să se scutească poporul în timp de ploaie; nu altcum și pentru crearea unei literaturi religioase cerșpunzătoare pentru popor. M'a durut văzând cum un Jidan vindea cărți sfinte.

Pelerinul.

Vânătoarea de crocodili.

Nubienii*), deși din firea lor nu sânt prea curagioși, au un metod îndrăzneț de a prinde și de a omori numeroșii crocodili din ținuturile locuite de ei.

Am auzit istorisindu-se despre aceasta — serie un călător — și odată am întrebat pe un țeran, ce locuia aproape de țărmului Nilului, dacă se încumetă să prindă un crocodil în chipul cum obișnuiesc compatrioții lui să-i prindă. El a răspuns, rîzînd, că asta nu e lucru mare; și când i-am făgăduit o sumă de bani, dacă va face vânătoarea în fața mea, s'a pus numai decît pe lucru.

Mai întăiu a omorît un purcel, a tras prin corpul lui, de-alungul, un bîș potrivit de gros, ascuțit la amîndouă capetele; apoi a înșepenit la mijlocul bîșului un lanț de fer, lung de 3—4 metri, pe care l'a mai lungit cu o fringhie.

Astfel înarmat, și mai luând și două lănci puternice de fer, se sul într-o barcă ușoară. La o depărtare de câțiva pași de noi, cari ne aflam într-o colibă, pe mal, și priviam cu curiozitate, Nubianul aruncă, la întâmplare, purcelul în valuri. Abia trecu un minut, când deodată se ivi la suprafața apei o gură uriașă, larg deschisă. Era crocodilul. El apucă de grabă purcelul și apoi dispărî cu prada. Vânătorul nu perdî o clipă și legă strîns în luntre căpătăiul fringhiei, de care atârna purcelul, legând totodată de barcă, cu fringhiile lui cele două lănci. Lacomul animal își înghiți repede prada și începî să tragă luntrea când într-o parte, când în cealaltă a riului, căutând mereu locurile unde apa era mai adîncă. Infuriat de pedeca, care nu-l lăsa să fugă, crocodilul se ridică deodată, infuriat de-asupra apei, ca să-și răpue dușmanul; dar' aceasta îi aruncă în coaste o lance pe care cu ajutorul fringhiei, de care era legată, o trase earăși în luntre.

Crocodilul, de durere, se ascunse din nou în apă; îndată-ce se ivi iarăși la suprafață, primi o nouă lovitură de lance. Crocodilul a rămas odată o jumătate de cias sub apă; dar' după aceea ieșia tot mai des la iveală și căscă gura larg, ca și când ar fi căutat aer mult. Rănile numeroase și pierderea sîngelui au obosit animalul așa de tare, încât abia mai putea trage barca. Totuși adunându-și încă odată toate puterile smunci luntrea așa de puternic într-o parte, încât vânătorul a fost aruncat din ea și a căzut în apă.

El se aruncă înse, sprinten, iarăși în barcă și-și reîncepî atacurile. Lupta a durat aproape un cias și jumătate, când animalul slăbit, lăsa vânătorului cărna luntrei.

Vânătorul trase luntrea la țărm sări repede pe uscat și legă fringhia unui copac.

Acum îi fu ușor să omoare cu lăncile crocodilul. Când i-am dat suma de bani făgăduită, Nubianul a zis rîzînd: »Aș da bucuros în fiecare zi câte o reprezentație ca aceasta, dacă s'ar găsi spectatori, ca să-mi plătească ca d-tac.

*) Locuitorii din partea de sus a Nilului.

Despre dări și aruncuri.

(Urmare).

Darea de consum pe vin și carne. Proprietarii de vii, cari n'au cărcimă, încă trebuie să plătească darea de consum pe vin. Ei au favorul, că nu plătesc așa de mult ca cei-ce cărcimăresc. Cantitatea de vin, pe care o păstrează pentru trebuințele proprii, trebuie să o înștiințeze la primărie până la 15 Septembrie n. sau cel mai târziu până la începutul culesului de vii. In comunele cu 10—20 mii de suflete plătesc de hectolitrul de vin 5 cor. 38 bani, de hectolitrul de must 4 cor. 02 bani; in comune sub 10 mii de suflete 2 coroane 70 bani și 2 coroane 02 bani dare de consum.

De darea de consum pe carne e liberă carnea, care e dela vite tăiate numai pentru trebuințele casei și cea făcută pentru ospetele de nuntă. Dacă nu se mănâncă toată și o parte se vinde, trebuie plătită darea de consum pentru partea aceasta, ceea-ce și trebuie înștiințat la cei îndreptățiți cu încassarea acestei dări, altminteri urmează pe-deapsa.

Arëndarea dării de consum. Dacă a luat primăria comunală încassarea dării de consum prin licitațiune sau 'i-a fost dată de direcțiunea financiară, primăria încă o poate da in subarëndă, dar' numai prin licitațiune publică și nici când pe altă cale.

Dacă a primit primăria încassarea dării prin invoice, subarëndarea de regulă nu se permite.

Persoane private încă pot lua in arëndă încassarea dării de consum de-adreptul dela stat (direcțiunea financiară).

Vinul de miere e liber de darea de consum. Pe toate vasele cu astfel de vin trebuie pusă însemnarea >Vin de miere<. Dacă amestecăm cu vinul de miere și alte soiuri, d. e. trevere de vin etc., trebuie plătită întreaga dare de consum. (Va urma).

Nedumerire.

Ițic, Șulăm fiind prinși:
unul prune tot furând,
Ear' celalalt vre-o câțiva pepeni
de furat în sac având,
Au pornit de frică ambii,
să se roage și să plângă:

Badi Sandu, badi moi!

Dăi ertari l'amundoi,

Că 'ți-om da un cot de stambă

de o rochie să ajungă

La chicoana ta... Ni eartă,

să nu mergi la pișchirie.

Și de vrei postav de haine,

di la noi din prăvălie

Dam chitanță la îndemână

Pentru chiar o săptămână...

Am greșit, mă rog, ai milă!...

dă iertari l'amundoi.

Am crezut că sântem badi

PARTEA ECONOMICĂ.

Cultura nucilor.

Avântul, ce a luat in timpul din urmă cultura pomilor, ne face a crede, că nici cultura nucilor nu va fi trecută cu vederea, cu atâta mai vârtos, cu cât nucul întrece in multe privințe unele specii de pomi. In patria noastră, pe unele locuri, nucul a fost cultivat și până acum într'o măsură destul de mare și a adus cultivătorilor respectivi recolte îmbelșugate. De aceea credem, că nu va fi de prisos, ca să arătăm la locul acesta unele recerințe mai de căpetenie cu privire la cultura aceluia.

Ca toți pomii, așa și nucul ne aduce folos prin fructele lui, cari se numesc nucii. Sîmburii de nucă se mănâncă sau numai așa in stare crudă, sau se întrebuintează la pregătirea unor aluaturi in bucătărie. Din sîmburi de nucii se mai poate ferbe și vinars, sau se poate stoarce un fel de ulei, care e tare căutat in neguțătorie. Din frunzele și coaja ceu verde a nucilor se pregătește un fel de medicină. Lemnul de nuc e tare căutat de măsari, cari pregătesc din el tot felul de mobile scumpe. Frunzele de nuc se mai întrebuintează și la frecarea animalelor de casă, pe timpul de vară, ca să nu le prea molesteze muștele și țînțarii.

Nucul nu prea e alegător in ce privește pămîntul de cultivat. Lui îi prieste atât in pămîntul lutos cât și in cel petros, dar' mai tare iubește pe cel văros din fața soarelui. Nucul nu prea iubește creșterea la un loc, ca in pădure, oi mai mult iubește creșterea singularică. Curentele răci de aer, din apropierea rîurilor mai mari de asemenea nu le prea iubește și in iernile prea geroase de multe-ori îi degeră crengile mai tinere. Aceasta se întîmplă mai cu seamă din cauza măduvei sale prea mari, care prin îngheț și degheț face de se uscă și lemnul. De aceea nu e prea cu scop, ca pe trupina nucilor să se facă tăieturi cu cuțitul, ca pe trupina celorlalți pomi.

Cultura nucilor se recomandă mai cu seamă prin curți, in apropierea edi-

ficiilor economice și pe anumite locuri mai ferite, pe unde nu se mai cultivă și alte plante, de oare-ce cum coroana lui se face de tot mare, umbrește prea tare pe celelalte plante sau sîmănături din apropierea lui și astfel le face de pier in timpul cel mai scurt. Prin coroana lui cea mare apără edificiile de foc și orcane, ear' cultivat lângă grămada de gunoiu, împedecă evaporarea amoniacului pe timpul căldurilor prea mari.

In unele țeri nucii se mai și altoesc. La noi însă nucii se prăsesc numai din sîmburi. Nucul nu prea iubește răsădirea ca alți pomi. Din cauza aceasta el trebuie cultivat stabil într'un loc. Spre scopul acesta se alege locul potrivit, in care se pun câte două-trei nucii și locul se înșamnă cu niște păruștei. Pentru sîmănat se aleg totdeauna nucile cele mai mari și mai frumoase, apoi acelea, cari au fost deplin coapte, adecă acelea, cari au căzut ele de sine, din nuc. Inainte de-a pune nucile in pămînt, se inmoaie într'o amestecătură făcută din o parte apă și una de petrolu, ca să nu le prea atace vermi.

Cu prilejiul sîmănatului sau al pusului, unii pun nucile sub niște lespede de peatră sau cărămizi, ca să nu poată pătrunde cu rădăcinile prea afund prin pămînt in jos, de oare-ce in cazul acela susțin ei, că nu prea rodește, ba se chiar prăpădește. Măsura această luată față de pusul nucilor s'a adeverit a fi de prisos, dacă nu cumva chiar stricăcioasă, de oare-ce după ce se întărește nucul și așa își face loc pe lângă lespede sau cărămidă și străbate in jos.

Cele mai bune soiuri de nucii sînt acelea, cari se cultivă in patria noastră, de oare-ce soiurilor aduse de prin alte țeri, de o parte nu le prea prieste locul, de altă parte, după câțiva ani și așa se corcesc de nu se mai poate deosebi soiul dela care s'au tras.

Dacă nucul se cultivă in grădinile de pomi, atunci nucile se pun in straturi, ca și ceilalți sîmburi de pomi, unde se lasă câte trei-patru ani, până când adecă au crescut de se pot răsădi. Cum am zis și mai sus, la nuc nu e prea bine ca să facem prea dese tăieturi cu cuțitul, de oare-ce prin acelea îl espunem adesea-ori putrezirei. Dacă totuși sîntem

in grădină dela noi.

— Ați crezut?... răspunde Sandu și in minte se gîndea
Cum și ce fel de pedeapsă,
perciunaților să dea,

Căci Românul bun din fire

Nu voia la stăpînire

Să-'i mai ducă și dreptatea

să le 'mpartă la tus trei.

— Ați crezut?... rîcnește Sandu...

foarte bine, feții mei.

Și sudalme și apoi bice

Dând lui Ițic, el îi zice:

Să te vîd acum tîrtane,

prunele din sîn pe toate

Rînd, pe rînd și câte una

să le 'nghiți nemestecate.

Ițic plînge, se jelește:

»Oh vei mir, oh mein Gott!«

Ce si fac sirac de mine?...

Nu pot badi, zău nu pot:

Dar de frică perciunatul

Să nu aște întreg satul,

A pornit să-'nghiță una

și-apoi alta mai ușor

Și 'n ast timp alături

Șulăm suspina miorlăitor...

Ițic, jalea 'n bucurie

o schimbase și rîdea

Și din prune câte una,

rînd pe rînd el inghițea

— De ce rizi, Jidane, spune?...

zise Sandu 'ndrjrit

Sinul uite-'ți este plin,

încă nu 'l-ai isprăvit?

— Diceriz?... Să-'ți spun vei mir!

Eu badichi mă tot mir,

Cum sormanul Șulăm badi,

o să inghiță dintr'odat

Pepeni ala ce cu mine

dela tine 'l-a furat?!

siliți oare-cum a face unele tăieturi la crengile laterale de prisos, apoi aceasta trebuie să o facem numai vara, ear' locul tăiat trebuie uns îndată cu ceară de altoit, ca să se poată tămădui până când intră frigul.

Chiar și pentru ceialalți pomi de grădină e vătămător a sburătări poamele din ei cu bucăți groase de lemne, petrii și paliți lungi, încatu-i pentru nuc, aceasta e chiar stricăcios, de oare-ce pe mēduva crengilor rupte mai ușor poate străbate gerul, ca să le facă să degere peste iarnă. Nucile trebuie lăsate deci până când se coc bine, atunci cad ele de sine, sau le culegem cu mână.

Gunoitul nucilor trebuie să se facă îndeobște pe toamnă, cătră sfirșitul lui Octomvrie. Cel mai bun gunoiu pentru gunoitul nucilor e cel putred, care se pune în anumite canale anume tăiate pe de-așupra rădăcinilor laterale. Gunoitul proaspēt și mustul de gunoiu nu e bun pentru gunoit, de oare-ce cel dintăiu conține anumite ciuperce de parasiți, cari se strecoară cu acela prin rădăcini în trunchiul nucilor și le cauzează ougerea de gumă, ear' cel de al doilea, pentru că le prea arde rădăcinile și prin aceasta le poate cauza o nimicire totală. Preste tot gunoitul nucilor nu se prea recomandă.

Se întemplă une-ori, că nucilor înainte de a ajunge la coacere, li-se îngrește coaja cea verde și cade jos. Aceasta provine dela un burete cu numele »marsonia juglandis«, care se strecoară cu mustul în trupina arborilor. Unii cultivători de nucii cred în asemenea cazuri, că nucul respectiv e espus peirei. Aceasta însă nu-i adevērat. Ingreșirea nucilor provine de acolo, că pământul respectiv e prea gras. In asemenea cazuri ne ajutăm, că gunoim nucii atacați de acei bureți cu var sau papalașcă (malter). Intre toți pomii de grădină, nucul are mai puțini dușmani, de oare-ce pe el nu-l atacă nici omidele, nici alți gândaci, din cauza mustului său amar. Chiar și verminoșarea nucilor obvine de tot rar. Are însă și nucul un dușman primejdios, care e »carpocapsa amplana«. Impotriva acestei insecte ne putem apăra mai cu succes atunci, dacă înainte de sositul iernii legăm împrejurul trupinei

niște tolcere de sdranțe, în cari se adună insectele numite și pe cari le ardem apoi dimpreună cu acelea în foc.

Pentru a scuti coaja nucilor, precum și tăieturile făcute în decursul verei la coroană, de înghețuri, se recomandă imblojirea aceloră cu paie, prin cari gerul nu poate pătrunde așa ușor.

Unii cultivători de nucii cearcă albirea aceloră prin inmuierea lor în lapte de var sau înălbirea lor prin alte mijloace chemice. Dar lucrarea aceasta s'a adevērit a fi nu numai de prisos, ci în anumite cazuri chiar stricăciosă, de oare-ce prin aceea pot să se infecțeze încâtva chiar și simburii de nucă. Nucile trebuie lăsate deci așa, precum ni-le dă mama natură, cel mult dacă se spală cu apă cea caldută după cules, dacă cumva au rămas prea mănjite pe coaja lor cea tare, de inriurințele din afară. In anii mănși nucii ne dau recolte imbelșugate. Acestea nu trebuie vëndute atunci îndată, de oare-ce nu prea au preț, ci trebuie păstrate la un loc svēntat, până cătră Crăciun, când putem face părăle destul de frumoase, dacă avem și multe de vëndut.

De oare-ce, după-cum am zis și mai sus, pentru cultura nucilor nu se recere un pământ de tot bun; de oare-ce el se poate cultiva prin curțile mai largi, pe lângă edificiile economice, pe coaste și alte locuri mai ferite; de oare-ce el răsplătește din belșug în anii mănși, pentru puțina grijă, ce o are cultivătorul cu el: ar fi tare de dorit, ca și economii nostri să se ocupe cu mai cu deadinsul ca până acum și cu cultura lui.

Ioan Georgescu.

Intrunirea agricolă din Mag.

Comuna Mag, deși în apropiere de falnica Sēliște și deși aparținătoare aceluiași cerc pretorial, protopresbiteral, aceluiași despărțământ al »Asociațiunii«, al celorlalte așezăminte culturale ca celelalte comune din jurul Sēliștei, abia Duminecă, în 17 August n. a trecut prin așa ziua »probă de fec«. Ea adevēcă până la acea dată n'a fost în ferioita pozițiune de a primi în mijlocul seu pe reprezentanții nici ai unuia din așezămintele noastre culturale.

În această stare a lucrurilor, invițarea comitetului central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«, adresată fruntașilor acestei comune, în scopul ținerii întrunirii agricole acolo, a fost întimpinată de cercurile dătătoare de ton și cu bucurie, dar și cu oare-care îngrijire. Buna reușită a întrunirii ne-a arētat însă, că frații Măgeni nu stau aproape cu nimic îndērētul economilor nostri din alte părți, când vorba este de sfaturile ce li-se dau pentru a lor înaintare și bunăstare. Împlinim numai o datorință de dreptate, amintind chiar din capul locului, că buna reușită a întrunirii revine primăriei comunale în frunte cu zelosul notar dl Valeriu Popp, din Săcel, și cu primarul Gervasie Sasu, vrednicei familii a mult regretatului Tănase Moga și cu deosebire neobositului paroch Alexandru Vlad, care peste tot dela venirea sa în comună și până astăzi ai luorat și lucrează din rășputeri la deșteptarea poporului.

Cum reuniunea agricolă pentru economii este alcătuită și al lor interes il are totdeauna în vedere, era și natural, ca și economii din Mag să se apropie și să primească cu drag reprezentanții ei în mijlocul lor.

Duminecă, în 17 August, totul era pregătit: comuna întreagă în haină de sērbătoare, ulița principală și frumoasa curte a matroanei Maria Tănase Moga, care a primit pe oaspeți în găzduire, era decorată cu ramuri verzi, acest decor, pe cât de natural, pe atât de plăcut și frumos al satelor noastre. Frumosul aranjament ce a dat întrunirii o înfățișare atât de veselă și plăcută, revine dlui doctorand Moga, (stud. medic. Praga), fiul adoptiv al vrednicei familii des amintite.

Reprezentanții reuniunii agricole, domnii: Romul Simu și Ioan Chirca (Sēliște), membrii în comitet, Vict. Tordășianu, secretar și avocatul Dr. Vasile Dan, membru ordinar al reuniunii, au fost așteptați la gara Săcel de trășurile fruntașilor din Mag și ale oaspeților sosiți din Săcel și Sēliște. La capul satului se găsea aproape totalitatea locuitorilor, în frunte cu parochul Alex. Vlad, care esprimând bucuria Măgeni-

Ștefan Vodă și Ângerul.

Ștefan Vodă — spuneau bătrânii — când era băiat numai de vre-o câțiva ani, nu știu cum a venit și de unde a venit, destul că s'a rătăcit odată prin munții Voronețului.

Umbând el mai mult timp pe coastele și pe stâncile acestea, pe malurile Moldovei și prin văile acestor munți pustii, căci pe aceea vreme erau pe aici numai codri, ori unde te întorceai și te uitai cu ochii, și neputēnd ieși la vre-un drum călcat de ființă omenească dete într'o vreme de o rază de o lumină ce lucea printre crengile copacilor dintr'o chiliuță de lemn prin ferestruica ei cea mică.

Ajungēnd el, cu mare greu, până la chiliuță, bătū în ușă să i-se deschidă.

Cine e acolo?! — întrebă atunci un călugăr evlavios, care se afla în

năuntru cufundat cu totul în rugăciunile sale, ce le aducea lui Dumnezeu fără de încetare. — Cine mă împedică în rugăciunea mea și aicea în creerii munților, unde numai fiarele cele sēlbătice locuiesc?

Eu sūnt! — răspunse tinerul Ștefan, plin de bucurie, că a dat de un om pământean.

— Eu sūnt! — un băiețel, care rătăcesc prin acești munți pustii și alerg în toate părțile să dau de vre-o ființă omenească, care să mă scoată la lume... Și acum se vede, că Dumnezeu m'a îndreptat și mi-a arētat chiliuța aceasta. Veni la tine, ori-cine vei fi, să-mi dai sălaş, căci tremură inima în mine de slăbiciune și de foame, și de frica cea mare ce o am, de când rătăcesc prin acești munți fioroși.

— Mai așteaptă, până ce mi-oi mântui de zis rugăciunile, — răspunde sihastrul, căci călugărul acela era un sihastru, un pustnic, ce se ferește de

oameni și trăește în rugăciuni și post departe de lume.

Sfârșindu-și sihastrul rugăciunile, deschise ușa chiliuței și Ștefan intră.

În chiliuță se afla o masă de lemn, pe masă o luminare și o carte, din care cetia sihastrul sfintele rugăciuni.

— Iată aici ai răpaus! zise sihastrul. Și fără de a-l mai întreba de unde-i, al cui e, și cum de a rătăcit prin acești munți, ci numai uitându-se la el din cap și până în picioare și cunoscēndu-l, de un băiat bun, fi zise mai departe:

— Ce ne-a lipsi, Dumnezeu ne-a implini... Eu îți voi fi ca părinte și tu îmi vei fi ca un fiu.

Vei sta de acum aici cu mine, până ce vei crește mai mare, sau până-ce un om pământean va rătăci pe aicea, căruia să te încredințez, ca să te scoată la țeară, căci eu nici odată nu ies din aceste păduri... Eu nimic de lucru nu îți-oi da ție, fără numai ca să-ți faci de mâncare de amiază-zi și să grijesti

lor, pricinuită prin ținerea primei întruniri agricole acolo, bineventează oaspeții sosiți. La alocuțiunea părintelui Vlad răspunzând secretarul Tordășianu asigură, că la alegerea prin comitet a acestei comune pentru ținerea întrunirii, reuniunea agricolă a fost îndemnată singur de dragostea și interesul ce-l poartă tuturor economilor noștri. Mulțumește pentru frumoasa primire și dorște lucrărilor bună isbândă.

Descălecarea oaspeților s'a făcut la casele Mariei Tănase Moga, unde au fost binevenți de proprietarul Achim Oana, ginere al răposatului Tănase Moga, care prin cuvinte alese, isvorite din inimă curată țărăneasă — arată bucuria familiei ce s'a învrednicit a găzdui reuniunea noastră. Prin răspunsul său secretarul Tordășianu asigură din nou, că Reuniunea la iubire totdeauna cu iubire va răspunde și nu-și va uita nici-odată pe cei-ce dragoste au pentru așezămintele noastre.

La orele 11 din zi ne am intrunit cu mic cu mare în biserică. Secretarul reuniunii, dl Tordășianu, face o revistă asupra tuturor lucrărilor săvârșite în cei 15 ani de reuniunea agricolă, care în aproape toate localitățile prin cari a umblat, a lăsat după sine urme neșterse și lucruri folositoare pentru economii noștri, lucruri ce vor vorbi totdeauna despre vrednicia celor cari le-au pus și acelora cu concursul cărora au fost puse la cale. Dacă putem vorbi astăzi de tovarășii agricole, de însoțiri de credit sătești, de mașini și unelte economice, dacă vorba este de îmbunătățirea încotva a rasei de vite, de cultura mai în mare a poamelor, dacă fânatele noastre sunt mai îngrijite și dacă între nutrețurile noastre putem vorbi de trifoiu, napi, luțernă și de alte nutrețuri măestrite și altele, — vrednicia revine economilor noștri, cari cu dragă inimă au primit și cu mai multă dragoste au pus în aplicare sfaturile și învățăturile date de reuniunea noastră agricolă. Vorbind mai în special despre mașini, soate ni relief foloasele netăgăduite ce le aduce economului mașina de sămănat, grapa de fânate și alte mașini și unelte economice. (Va urma).

de chilia aceasta, ear' celalalt timp se-l petrece și tu în rugăciune ca și mine.

Și Stefan a făcut toate, după-cum îi zise sihastrul.

În toată dimineața se scula de odată cu soarele și grija frumos chiliușă. Ear' când sosia amiezul zilei, oșpățul era gata pus pe masă. Tot celalalt timp îl petrecea și el în rugăciuni.

Sihastrul însă în toată ziua de dimineață se ducea de acasă și nu venea până la amiază. Dela amiază nu venea earăși până ce nu inopta.

Dela o vreme pică Stefan pe gânduri și se întreba: unde merge sihastrul în toată ziua, și ce face el în acea vreme?

Și așa gândind și întrebându-se îi veni odată în minte, când avea sihastrul să se ducă dela chiliușă, să meargă și el pe urma lui.

El se porni și mergând o bucată de loc prin pădure, dete de un schișor

Stringerea și păstrarea recoltelor de câtră țărani.

Dl I. Kalinderu, adm. domeniilor coroanei din România, a dat următorul circular câtră toți agenții:

Este în deobște cunoscut, că produsele agricole recoltate de locuitori, independent dacă anii au fost buni sau răi, sunt de obicei inferioare celor obținute de proprietari sau arêndași, atât ca cantitate cât mai ales în ce privește calitatea.

Causele pentru cari țărani au mai totdeauna produse slabe, sunt multe. Printre cele dintâu e sêmența, pe care nu o pun curată, aleasă și de bună calitate, ci la întâmplare, fie din cea pe care o au ei din anul trecut, tot slabă, necurățită, fie cumpărată dela consăteni sau dela speculanți. Mai este apoi faptul că nu fac lucrările în condițiuni bune și la timp, ci totdeauna cu întârziere după-ce au sfârșit pe ale proprietarilor și arêndașilor.

Asupra acestor neajunsuri v'am atras adesea atențiunea, atât verbal, cu ocaziunea inspecțiunilor, cât și prin circulări. Selecționarea sêmențelor a format, cum știți, obiectul unui ordin anterior, prin care v'am dat îndrumări cum s'ar putea face cu mai multă înlesnire și v'am îndemnat a da locuitorilor chiar sêmența dela noi, ear' neesecutarea lucrărilor la timp mi-a oferit privilegiul să vă recomand, cu stăruință, destul de des, a chibzui și a întocmi învoelile noastre agricole astfel încât și sătenii să poată munci pământul lor, negrăbiți, la vreme, atunci când cere trebuința.

Amintesc acestea nu pentru-că nu s'ar fi făcut nimic pe domeniile noastre în această privință, ci pentru a vă atrage băgarea de seamă și asupra unora din celelalte cauze. Doresc adecă să vă vorbesc de stringerea și păstrarea recoltelor de câtră țărani, operațiuni nu mai puțin însemnate, dar' cari lasă mult de dorit, fie din nepricepere, fie din nepăsare, și cari au de urmare vânzarea cerealelor pe un preț mic.

Am constatat cu părere de rău, că unii din locuitori n'au voit a treera cu mașinile noastre, cari li s'au pus la dispoziție cu multă grabă în condițiuni de tot lesnicioase. Au preferit a treera după obiceiul vechiu cu caii, încât pe lângă risipă, pierderea de timp prețios, au adunat produsele în condițiuni cum nu se poate mai rele, amestecate cu pământ,

săpat într'o piatră. Acolo, uitându-se prin cheia dela ușa schișorului, care era închis, văzu doi inși închinându-se.

Era sihastrul și un ânger.

Ștefan se întoarse grăbit la chiliușă și o deretecă frumos ca și mai înainte și pregăti prânzul. Însă el acum nu puse pe masă, ca mai înainte, numai o lingură, ci două, socotind că cu sihastrul deodată va veni și celalalt închinător al lui Dumnezeu.

Intorcându-se sihastrul tot singur, ca în toate zilele și văzând două linguri pe masă zise:

Ștefane! de când ești tu la mine, aceasta nu mi-ai făcut-o, și cum de-ai făcut-o acum? De ce ai pus două linguri pe masă?...

Răspunse Ștefan smerit: [Eu am mers pe urma sfînșiei tale, părinte, și văzând pe doi inși închinându-vă într'un schișor, am socotit că va veni și soțul de rugăciuni al sfînșiei tale, și de aceea

pleavă, sêminte de burueni și alte corpuri străine, cari le scad valoarea. La vânzare, în loc să obțină un preț bun, potrivit, le desfac pe mai nimic, din pricină că cumpărătorul nu le poate întrebuița sau revinde în starea în care se găesc, ci e silit a le da la vânturătoare și trioare, cheltuiulă pe care natural trebuie să o scadă din preț. Timpul e însă bani și acestia, cu drept cuvânt, nu scad numai spesele propriu zise, ci și vremea perdută cu aceste operațiuni, în cursul căreia ar fi putut face cu folos alte afaceri.

Pentru cerealele curate cu înfățișare plăcută și frumoasă, plătesc totdeauna mai mult dând prețul după cursul zilei. Cu cât produsele sunt mai curate și de calitate mai bună, cu atât și valoarea lor e mai mare dovadă sunt cele destinate pentru sêmență, cari trebuind să fie curățite cu îngrijire, alese, dacă e cu putință, astfel ca bobul să fie unul ca unul, mare, plin, cu aspect frumos sunt plătite mult mai scump decât cele pentru mori și alte industrii.

O altă cauză că țărani nu se pot bucura, pe cât s'ar cădea, de rodul muncii lor, e și împrejurarea că unii pe lângă lipsa de îngrijire, cu care le adună sau păstrează, le arvunesc, le vând chiar definitiv de cu iarnă. E adevărat, că cei mai mulți fac aceasta de nevoie bine justificată, sunt însă destui și din aceia cari recurg la procurarea de bani pe această cale, pentru trebuințe cari s'ar putea amîna sau reduce, cum sunt de pildă cheltuelile exagerate ce fac cu ocaziunea hotezurilor, nunților, deceselor etc. Pentru asemenea cheltueli își vând grânele cu atâtea luni înainte pe la cărcimarii din sat, samsari și alți misiți, cari mișună prin sate și profită de lipsurile momentane.

Sătenii nu-și dau seamă de răul ce-și fac singuri, nu se gândesc că acești cumpărători sunt rapaci și nu le dau decât un preț derizoriu. Ei nu se duc cu mintea nici la viitor, care le-ar putea fi vitreg, dacă nu s'ar face bucatele băgându-i afund în datorii.

Acesta e un neajuns însemnat și trebuie să luptăm din toate puterile contra lui să-l combatem și să-l stîrpiim prin mijloace potrivite. Până la înființarea sindicatelor agricole, despre care v'am vorbit într'o circulară anterioară și care e idealul nostru, vă invit. domnule agent, a sfătui pe săteni fără încetare, în adunările societăților culturale și economice, după eșirea din sf. biserică, la câmp,

am pus două linguri pe masă: una pentru sfînșia ta și una pentru dînsul.

Sihastrul se uită cu agerii săi ochi lung la Ștefan și zise:

— Băiete! făptura ta, căutăturile tale, istețimea și îndrăzneala ta arată, că nu ești din oameni proști, și însu-ți tu n'ai să fii om prost! Ai să fi om mare și viteaz... Da!... Du-te dela mine și nu petrece timpul înzadar în acești munți pustii!... Du-te! căci tu ai acum destulă minte și noroc, care să te poarte. Eu te binecuvintez, și tu vei fi în scurtă vreme Vodă preste această țeară, și multe lifte rele vei birui, mulți păgâni și oăpcâni ți-s'or închina ție în viața ta. Iacă, ți spun acum, și-ți însemnează cuvintele mele: totdeauna să cinstești pe Dumnezeu, să-i înalți laudă de mărire, și ori-ce lucru vei începe, fie neînsemnat sau mare, să-l începi cu gândul la Dumnezeu! Și când îți va fi ție mai greu în lume, când vei fi mai supărat, să-ți aduci aminte de cuvintele mele și

cu un cuvânt ori-de-câte-ori veți avea ocazie, să se lase de obiceiurile de până acum și să caute și ei a-și însuși progresele cunoscute până azi în toate lucrările agricole. Profitul nu atâră numai de rodnicia unui an sau altuia, ci în bună parte și de modul cum lucrează și cum vinde. Acel care știe să lucreze mai bine, mai ieftin și să vândă la timp cu preț bun, e de două ori câștigat.

Arătați-le din nou, că administrația noastră nu dorește mai bine decât a le face toate înlesnirile, a pune la îndemâna celor lipsiți, mașinile noastre cu mecanicii trebuincioși în condițiunii ușoare. Pentru comune și locuitori bogați, cari ar voi să se întovărășească pentru a-și cumpăra treerătoare și alte mașini sau unelte, sântem gata a îngriji de procurarea lor, în condițiuni favorabile și cu mari înlesniri de plată.

De asemenea, în privința vânzării produselor locuitorilor de pe domeniile noastre îi veți sfătui să se desfacă cu un moment mai curând de procedeele de până azi! Să nu le mai dea pe nimic și încă de iarnă, pe la speculanți, ci dacă nevoia e, care îi îndeamnă să caute a o înfrunța, a o împlini pe altă cale mai puțin păgubitoare și să aștepte timpul când se vând produsele și epoce când ar putea lua un preț mai bun, căci vor fi mai câștigați.

Unul dintre mijloacele prin care s'ar putea aduce deocamdată o îmbunătățire în această privință, ar fi să-și vândă produsele prin mijlocirea noastră. Noi cunoaștem mulți cumpărători serioși, sântem în curent cu prețurile și am pute face să li-le plătească mai bine. Veți chibzuți însă și veți întocmi lucrurile astfel, încât să nu avem neplăceri nici noi nici locuitorii dată fiind calitatea produselor și împrejurarea că pentru a avea o partidă mai mare, trebuie întrunite mai multe cantități de calități diferite.

Știu că realizarea acestei idei e lucru greu. Dar' mai știu că e de ajuns dacă isbutiți odată, de două ori, locuitorii văzând binele ce le facem se vor oferi singuri și nu mă indoesc, că cu toate pedecile ce veți întâlni, veți da toată silința ca unii ce cunoașteți firea țeranului, trăiți în mijlocul lor, și veți îndeletniciți cu agricultura despre care un mare orator roman a zis cu atâta dreptate:

»Nimic nu e mai bun decât agricultura, nimic nu e mai dulce și mai demn de omul liber«.

să faci aceea ce-ți spun eu acum. Și totdeauna, de câte-ori vei purta războiu cu dușmanii țării noastre și ai Românilor, vei câștiga, și totdeauna să faci câte o mănăstire sau o biserică spre lauda și mărirea lui Dumnezeu, dela care vei primi ajutorul, puterea și virtutea vitejească!

Și după-ce vei ajunge pe scaunul Moldovei, și stăpânitor peste această țeară, să faci și aici, în munții acestia, o mănăstire spre vecinica aducere aminte că ai rătăcit odată prin acești munți și ai fost scutit de mine!

— Sânt ascultător la toate, sfinite părinte! — răspuse Ștefan, și după-ce a sărutat mâna sihastrului, și-a luat rămas bun dela dinsul, s'a depărșat iarăși prin munții pustii.

Incotro a mers și ce s'a făcut, după-ce a părăsit Ștefan pe sihastru, nu se știe până în ziua de astăzi...

S. Fl. Marian.

SFATURI.

Stîrpirea soarecilor se poate face cu mare succes prin presărarea pe la găurile lor de simburi de migdale amare cu zahăr pisate la un loc; ei mîncînd se otrăvesc.

Fînul mucigăit încă poate fi dat ca nutreț, numai cît trebuie curățit. Il vom usca bine la soare și-l vom scutura apoi, ca să alungăm bureții mucigaiului. Mai bine îl curățim de acești bureți, dacă-l vînturăm, după-ce s'a uscat, în toba dela mașina de îmblătit.

Mai ușor mîncîncă boii astfel de fîn, viștelor și îndeosebi cailor le strică foarte.

Știri economice, comer. industr. jurid.

»Reuniunea economică din Orăștie«, aranjează la 30 Septembrie n. 1902 o expoziție de vite la Orăștie, pentru Orăștie și 9 comune vecine. În scopul de a încuraja economia de vite, cum și nisuința de îmbunătățire a soiului vitelor, va împărți între esponenții pe cari juriul anume constituit îi va afla de mai vrednici, și 40 premii în preț de 250 cor.

Expoziția va avea loc în tîrgul de vite din capătul orașului. La ora 12 toți esponenții trebuie să fie sosiți, ca până la ora 1 d. a. comitetul aranjator să poată așeza vitele lor și să le provadă cu țedulele de lipsă.

La expoziție se primesc numai vite cornute bovine de prăsilă (cu excepția bivoliilor) anume din comunele Orăștie, Romov, Vaidei, Romoșel, Sibiel, Căstău, Beriiu, Turdaș și Pricaz. La cerere, proprietarii au a dovedi că le-au ținut ei înșiși cel puțin 1/2 an.

Vite, cari nu mai sînt de folos pentru prăsilă, pot fi espuse, dar' nu pot fi premiate.

Pe linia ferată Sibiiu—Seliște se dau bilete de călătorie tur și retur cu valoare de 2 zile începînd dela 1 Septembrie cu următorul preț: cl. II. 2 cor. 10 bani, cl. III. 1 cor. 40 bani.

Boala de gură și de unghii a izbucnit între vitele de pe teritoriul orașului Timișoara, de aceea s'a oprit exportul de vite și tîrgul din Septembrie de acolo.

Morarii pot măcina și în zilele oprite prin legea repausului duminical.

Expoziție de avicultură (albinărit) va fi în Noembrie la Paris. Va fi reprezentată și Ungaria și România.

Recolta în țările principale. În Austria rezultatul recoltei grăului în general este evaluat la finele lunii Iulie bun, mijlociu și peste tot mai favorabil decât al săcării. Calitatea orzului a suferit din cauza timpului nefavorabil în

cursul secerișului. Rapița a dat o recoltă bunioică, cu toate că peronospora a cauzat pagube mai mari decât în alți ani. Napii de zahăr și nutreț cum și varza în partea cea mai mare stau bine. Prospecele recoltei viilor sînt satisfăcătoare în privința cantitativă, în cea calitativă însă lasă mult de dorit.

În Rusia a fost o recoltă foarte bună, dar' bucatele se caută slab.

Bulgaria și Sêrbia au avut de asemenea o producțiune foarte mare în grâne; porumburile proaste.

În Germania, Belgia și Olanda știrile asupra recoltei sînt mai puțin satisfăcătoare decât mai nainte.

În Franca au fost ploii, cari au împedat în cîtva strînsul grăului; însă au folosit orzului, napilor, cartofilor și altor plantațiuni.

În Anglia, se crede, că producțiunea grăului va fi de circa 20.500.000 hl., și se vor importa circa 68.875.000 hl.

În Statele-Unite ale Americii recoltele sînt evaluate: grâu 228.800.000 hl., ovės 290.400.000 hl., cucuruz 823.680.000 hl. Recolta ovėsului și îndeosebi a cucuruzului va fi cu mult mai bună decât în anul trecut.

În Canada și Argentina recolta grăului va fi abundantă.

FELURIMI.

Tubulele clopotelor. Anul acesta se împlinesc 1000 de ani de când a răsunit glas de clopot la bisericile creștine din patria noastră — scrie »Candela« din Cernăuți. Ear' dela inventarea clopotelor sînt tocmai 1500 ani. Creștinii cei dintăiu nu cunoșteau clopot, ci erau chemați la serviciul divin prin strigăte, în timp ce omul trimis să-i chema bătea în ușa locuinței lor cu un ciocan, ori bătea două bucăți de scânduri (de aici apoi toaca). Întăiul clopot a fost introdus în turn la catedrala din Nola, acum 1500 ani, și inventatorul lui se crede că a fost episcopul Paul. Dela Nola a trecut apoi întrebuintarea clopotelor și la celelalte biserici, așa că în anul 559 numeroase biserici din Franca aveau deja clopote. În Roma primul glas de clopot a răsunit în anul 590 după Christos.

Cele mai mari clopote din Europa sînt: Clopotul dela biserica Notre-Dame din Paris, cântărește 12.000 kilograme! Diametrul lui la gură e de 2 metri și 70 centimetri (aproape 3 metri). În Rusia se găsesc clopotele cele mai mari. Mănăstirea s. Treimi de lângă Moscva, are un clopot înalt de 13 urme și 9 policari, și se zice că cântărește 67.083 kgr. Alt clopot din Rusia numit Împăratul-clopotelor, are 22 urme și 5 urme diametru. Dar' el nu poate fi întrebuintat fiind prea mare. În Germania, împăratul Wilhelm a voit să eternizeze amintirea războiului din 1870 prin un monument destinat catedralei din Colonia. În acest scop el a pus să se toarne un clopot numit »imperial«, cu o greutate de 28.000 kilogr., din metalul tunurilor luate dela Francezi. Până acuma n'au putut să-l tragă și Germanii l-au numit cu drept cuvânt: »Mutul din Colonia«. Inzadar au încercat treizeci și doi de artileriști voinici să-l tragă, că n'au putut.

Convocare. Despărțământul Lipova al »Asociațiunii«, în sensul §-ului 41 din statute, își va ține adunarea generală în 11 Septembrie st. n. a. c. la 4 ore d. a. în localul Soc. rom. de lectură din Lipova.

Programul adunării este cel scris de statutele »Asociațiunii« și de regulament. Lipova, 18/31 August 1902.

Dr. H. Halic, medic, președinte.

— Onorații membri ai comitetului cercual din despărțământul »Abrud-Câmpeni« al »Asociațiunii« sunt invitați a participa la ședința ce se va ține în 8 Sept. n. a. c., la 3 ore p. m., în Abrud, în localul »Aurarișei«. Câmpeni, în 2 Septembrie n. 1902. *Dr. Basiliu Preda, dir. desp.*

Conducătorul Ilie Roman a fost aflat mort Marți sub muchia Negoiului. Se vede, că în întunec a lunecat și s'a lovit la cap așa de tare, încât a rămas mort pe loc.

Urșii. Pe un deal lângă Cîsnădie a pușcat săptămâna aceasta locuitorul Petri un urs și a prins o ursoaică de 8 luni.

Dragostea. În Săn-Mihail românesc a fost nu de mult o bătaie, care va cere poate și o viață de om. O fată de acolo se îndrăgostise în flăcăul Costa Mârzean. Acesta era sărac și părinții fetii nu voiau să știe de căsătoria lor, pentru-că ei își aleseseră de ginere pe Grigore Achim, un flăcău bogat. Fata n'a vrut să știe de dorința părinților și a șters-o cu alesul inimii ei. După multă căutare au aflat-o în capul satului. Nevrînd fata să se reîntoarcă la părinți s'a iscat o ceartă, în cursul căreia Mârzean a junghiat pe Grigore Achim.

Lucruri triste. Ni-se scrie: »Mica noastră comună Tag se află lângă calea ferată, ce împreună M-Ludoșul cu Bistrița Nu e mare comuna, dar' aproape spre apunere în toate afacerile ei bisericesti și școlare. Biserica mică și aproape de ruinare, avere încă are puțină împărțită la astfel de indivizi, dela cari nu curând va vedea lumina. Avem și cimiteriu, durere numai că prin el pasc vite, cai, oi, ba scurmă și porcii comunei. În ograda parochială și școlară pasc găștele jupânului Moise, ear' școlii sunt mari cel puțin de 1½ metru. Ori-și-cine își poate face ideile din acestea, ce lucruri se petrec aici. Ce poate fi mai trist, mai dureros, când nici mormintele nu sunt grijite?»

Cu ale școlii stăm și mai rău, de 5 ani am avut un cantor docent în persoana lui H., în acest timp de 5 ani încă n'a fost un singur prunc care să-și știe serie și cel puțin numele. Dat în cercetare disciplinară, am scăpat de el, care pururea era la cărcimă. Intrebare numai, ce noroc vom ave pe viitor și cum vor alege curatorii, cari vor preferi și acum pe un desfrănat, numai să le cânte bine la cărcime.

Oare veni-va timpul, când consistorul va ave energia de a numi direct pe învățătorii ca și pe preot, căci cine cunoaște mai bine elevii ca aceia cari-i cresc? Și oare-cum să se poată aștepta o alegere bună dela un popor neștiutor de carte, căci acela sigur alege pe cel ce voaște salar puțin și nu e fâlos, cum se zice, să bea cu ei în cărcime.

Vom reveni. *A. V., abon.*

Bêtrânețe adânci. În Găgan, comit. Târnavei-mici, a murit ciobanul Vonul Lășleanu în etate de 115 ani. Toată viața lui a muncit din greu, dar' pentru aceea a fost plin de viață și cu putere până la moarte.

Tâlhari de drum. Intre Oravița și Ciciova-montană a fost atacat factorul postal de doi mișei. El avea o sumă mai mare de bani la el, despre care se vede, că știau făcătorii de rele. Amenințat cu moartea din partea acestora, factorul nu s'a spăriat, ci a sărit la ei și i-a alungat. Gendarmii i-au prins deja.

Cercetarea școlii în anul 1900. Dintre toți obligații la școală în anul 1900 în Ungaria au frecventat-o 81.18%, (ear' în Croația și Slavonia numai 61.95%). După naționalitate ni-se prezintă următorul tablou statistic despre frecvența școlară: Rușii (Rutenii) cu 57.7%, Românii cu 62.55%, Sârbii cu 75.12%, Buneavații cu 83.67%, Maghiarii cu 85%, Germanii cu 90%. Așadar' numai Rutenii sunt mai slabi ca noi în cercetarea școlii!

De ale gendarmilor. În noaptea de 26 Aug. st. n. venind gendarmii la patrolă și aflând străjile comunei noastre Gothatea dormind în ambitul școlii au început a-i bate cu patul puștii și după aceea cu palmele, până ce au început a sbiera ca din gura fiarălor.

Mergând străjile la judecătoria, povestindu întâmplarea și zicând, că ar voi să-și caute dreptul, le-a spus un scriitor să șează locului, că dacă nu au martori nu pot ajunge nimic și mai rău fac, și cu atâta dreptatea e făcută.

D. N., plugar.

Representanța fundațiunii Gozsdu. Cetim în »Tel. Rom.«: Din prilejul ședințelor reprezentanței fundațiunii Gozsdu au sosit la Sibiu, încă de Joi, Preasfinția Sa episcopul Nicolae Popea, Ilustritatea Sa Dr. Iosif Gall, membru al casei magnaților, Ilustritatea Sa cav. I. Pușcariu septemvir în pensiuine, deputatul dietal George Sêrb, domni Avram Berlogea, jude la curie și Dionisie Poynar, jude de tablă, membri ai reprezentanței, și protopresbiterul ieromonach Genadie G. Bogosvici, parochul gr.-or. din Budapesta (secretar al reprezentanței), cari împreună cu membrul din Sibiu al reprezentanței, P. Cosma, au ținut sub prezidiul Inalt Preasfinției Sale metropolitului Ioan Meșianu ședințe Joi, Vineri și Sâmbătă. — Reprezentanța și-a terminat ședințele Sâmbătă. Din hotărârile luate în aceste ședințe amintim, că dintre foștii 140 stipendiști a șters 14, cari parte au absolvit, parte nu au cerut să li-se susțină stipendiul și pe mai departe. Stipendii nouă a votat 34, între cari două de câte 500 florini, cu condiția ca stipendiștii să locuiască în colegiul Eötvös din Budapesta. Suma disponibilă a fost 65 800 coroane, care a fost distribuită întreagă.

Fundațiunea a dat în anul expirat 12 doctori, cu studii terminate și 3 cadeți, eșiți din școlile militare.

Nu te juca cu revolverul. Un călugăr, care venise la părinții lui din Ragla (B.-Năsăud), umbra la un revolver. Chiar când era să între pe ușa un băiat de vre-o 10 ani s'a slobozit revolverul și băiatul căzu mort la pământ. Călugărul a fugit.

Mort în America. În luna trecută a murit în Sharon, America, un Român din Berghin. În fabrica de fer, unde a lucrat, a explodat un căzan de fer topit, care l-a stropit. 6 zile a chinuit, apoi și-a dat sufletul.

Furt. În Moșnița (Bănat) s'au furat dela economul G. Gagin 1 cal, 2 porci și doi saci de bucate. Păgubașul pre-pune pe fostul servitor al lui, pe care-l dăduse afară din lucru din cauza unui furt mai mic.

Emigrările. Pește Hamburg au emigrat în luna lui Iulie 10050 oameni, dintre cari 4163 din Austro-Ungaria. Mai toți au plecat la America-de-nord.

Cum se judecă popoarele unele pe altele. Francezul știe toate, Italianul cântă de toate, Germanul mănâncă de toate, Polonezul bea de toate, Maghiarul injură de toate, Românul rîde de toate, Bulgarul se miră de toate, Țiganul fură de toate, Turcul se supără de toate și Englezul vinde de toate.

Cum se ajută Jidovii. Gazeta rusească »Novoie Vremia« povestește un caz curios, care arată, cum încearcă Jidanii să-și înșele și Talmudul. Un călător mergea cu trenul. În cupeul lui erau câțiva Evrei, cari în continuu se legănu pe scaune, ca și când ar fi pe o corabie. Intrebând, pentru-ce fac lucrul acesta, i-au spus, că Talmudul îi oprește să călătorească Sâmbăta cu trenul, dar' cu corabia nu. De aceea și-au luat niște sticle lătarețe, le-a umplut cu apă și s'au așezat pe ele, legănându-se ca pe o corabie.

Din Murăș Uioara ni-se scrie: La mănăstirea Ciungu s'a făcut de Sfântă Mărie o frumoasă procesiune, unde s'au colectat și bani, după-cum se spune tot pentru mănăstire. Venirea credincioșilor a fost frumoasă, adunându-se multe sate cu preoți, prapori, icoane. Sfirșitul a fost însă mai rău ca la un târg, căci s'au risipit fără nici o rîndueală.

— În seara de Sf. Mărie a fost petrecere frumoasă românească. La petrecere au fost invitați și străini, cari au cerut ciardașul. Țiganii l-au început, o seamă de Români cu șira spinării mai tare, au fluierat, Ungurii au părăsit petrecerea, așa că Românii și-au putut petrece în dragă voce singuri.

Furtul din Seliște. Cei trei lucrători croați, cari au făcut o spargere în cărcima lui Nicolae Sêrbu din Seliște, furându-i 3000 florini, au fost condamnați de tribunalul din Sibiu la câte 3 ani temniță și 5 ani pierderea drepturilor cetățenești.

O adoptare cu duimul. O familie americană a vrut să adopteze un copil și a cerut dela directorul orfelinatului din South Haven să-i recomande unul. Directorul i-a trimis 22 copii orfani, ca să-și aleagă unul. Familiei i-a fost însă greu să aleagă dintre bieții copii și așa i-a adoptat pe toți 22.

Turbarea. Din Panciova se scrie, că fetița de 11 ani Antonia Maieruș a fost mușcată înainte de asta cu 2 luni de un căne turbat. Cum rana a fost neînsemnată, părinții nu i-au dat atențiune atunci. Zilele trecute a isbucnit însă grozava boală și copila a murit.

Apel către domni autori și editori de cărți. Biblioteca parochială din Șoimuș p. u. Nagy Sajó, comit. Bistrița-Năsăud, abia numără 40 de tomuri până acum și fiind biserica săracă, parochia mică și fără venituri nu se poate ajuta nici din o parte spre a-și pute procura și înmulți cărțile la bibliotecă, de aceea îndrăznesc a apela în numele comitetului parochial la binevoitorul sprigin al dlor autori și editori de cărți românești, ca să binevoiască a trimite în mod gratuit câte un exemplar din valoroasele d-lor opuri și pe seama acestei bibliotecii. În numele comit. parochial: *Ioan Baciu, paroch.* NB. celelalte foi deasemenea sunt rugate de a reproduce acest apel.

Logodnă. *Otilia Chimbășan și George Ciocan* s'au logodit în 28 August c.

Plecarea și sosirea trenurilor la Sibiu.

Trenurile pleacă dela Sibiu:

Dimineața:

La 4 ore 33 min. la Tâlmaci—Făgăraș, tren mixt.

La 5 ore 30 min. Șelimber—Cisnădia, tren mixt.

La 7 ore 41 min. Copșa — direcția Budapesta și Predeal, tren mixt.

La 7 ore 44 min. Sebeș—Vinț, Arad, Budapesta (Alba-Iulia, Hunedoara, Petroșeni) tren de persoane.

După prânz:

La 1 oră 14 minute Tâlmaci—Turnu-Roșu—Căneni—București, tren de persoane.

La 1 oră 5 min. Copșa (comunică numai Marția și Vineria)

La 2 ore Tâlmaci—Turnu-Roșu—Făgăraș, tren mixt.

La 2 ore 5 minute Sebeș—Vinț—Deva (Hunedoara, Petroșeni).

La 2 ore 15 minute Șelimber—Cisnădia, tren mixt.

La 3 ore Ocna (scalde, tren de plăcere).

La 4 ore 40 min. Copșa—Cluj—Budapesta, tren de persoane.

La 5 ore 5 min. Sebeș—Vinț—Arad—Budapesta (Alba-Iulia, Petroșeni), tren mixt.

La 8 ore 25 min. (seara) Șelimber—Cisnădia, tren mixt.

La 10 ore 30 min. Copșa—Cluj—Budapesta, Brașov—Predeal, tren de persoane.

Trenurile sosesc la Sibiu:

Dimineața:

La 4 ore 12 min. dela Budapesta—Cluj, Predeal, Brașov, (Copșa), tren de pers.

La 6 ore 55 min. dela Budapesta, Arad, Vinț, Sebeș (Hunedoara, Petroșeni) tren mixt.

La 7 ore 04 min. dela Copșa (numai Marția și Vineria).

La 7 ore 10 min. dela Cisnădie—Șelimber; tren mixt.

La 7 ore 33 min. dela Făgăraș—Turnu-roșu, Tâlmaci, tren mixt.

După prânz:

La 12 ore 40 min. dela Deva, Vinț, Sebeș, (Alba-Iulia, Hunedoara, Petroșeni), tren mixt.

La 1 oră 04 min. dela Budapesta—Cluj; Predeal—Brașov (Copșa); tren de persoane.

La 3 ore 37 min. dela București, Căneni, Turnu-Roșu, Tâlmaci; tren de persoane.

La 3 ore 55 m. dela Cisnădia—Șelimber; tren mixt.

La 7 ore 34 min. (seara) dela Ocna (scalde), tren de plăcere.

La 8 ore 05 min. dela Budapesta, Arad, Vinț, Sebeș (Alba-Iulia, Hunedoara), tren mixt.

La 8 ore 57 m. dela Făgăraș—Tâlmaci; tren mixt.

La 9 ore 15 min. dela Budapesta, Cluj, Predeal—Brașov (Copșa), tren mixt.

La 9 ore 48 min. dela Turnu-Roșu, direct dela graniță (din 15 Maiu în fiecare Duminecă și sâmbătoare); tren de plăcere.

La 10 ore 09 m. dela Cisnădie—Șelimber.

Doi băieți

se primesc la învățătură în frânelăria lui

Petru Moga,

Sibiu, strada Poplăcii nr. 23.

Un învățacel

care se fi împlinit etatea de 14 ani, se primește în frânelăria lui

Nicolae Moldovan,

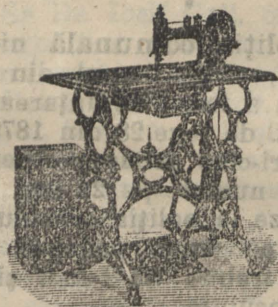
comerciant și frânelar în Toplița-română.

69 2-3

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de orice fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de orice fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Liste de prețuri se trimit la oerere gratis și franco.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material alab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumână Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcii-mare Nr. 8.

9 11-26

